

ACADEMIA ROMÂNĂ FILIALA CLUJ-NAPOCA
România, 400015 Cluj-Napoca, Str. Republicii nr. 9
Telefon/ Fax: 0264-592363, 0264-596889

Nr. 2959/03.12.2018

Raport de activitate 2018

Filiala Cluj-Napoca a Academiei Române are în componență 7 institute de cercetare, 3 colective ale unor institute din București, Biblioteca Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române, precum și biblioteci la Blaj și Năsăud:

- Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”
- Institutul de Istorie „George Barițiu”
- Institutul de Arheologie și Istoria Artei
- Centrul de Studii Transilvane
- Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” Târgu-Mureș
- Arhiva de Folclor a Academiei Române Cluj-Napoca
- Institutul de Calcul „Tiberiu Popoviciu”
- Biblioteca Academiei Române Filiala Cluj-Napoca

Secții ale institutelor de cercetare:

- Institutul de Speologie „Emil Racoviță”
- Institutul de Geografie
- Observatorul Astronomic

În cadrul Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române își desfășoară activitatea 257 persoane, din care 159 cercetători, 47 bibliotecari, precum și 51 personal auxiliar, din care 17 administrativ.

În cadrul contractelor de cercetare din fonduri extrabugetare au fost încadrate pe durată determinată 75 persoane.

Au fost promovați în funcții, pe bază de concurs sau examen, în anul 2018, un număr de 10 cercetători științifici și 8 persoane din cadrul personalului auxiliar.

Activitățile de cercetare științifică, în cadrul unităților componente, s-au desfășurat, în principal, în cadrul planurilor de cercetare ale Academiei Române și în conformitate cu etapizarea acestora. Ca urmare a specificității institutelor, tematica de cercetare este extrem de

vastă și include domenii variate, precum lingvistica, istoria, istoria artei, arheologie, folclor, științele sociale, matematică, astronomie, geografie și speologie.

Tematica de cercetare a institutelor componente ale Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române a acoperit o tematică extrem de diversă, specifică profilului institutelor. Menționăm mai jos doar unele din obiectivele științifice prioritare ale acestor institute:

1. *Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”*

- Tezaurul lexical al limbii române. Dicționarul limbii române
- Lexicografie bilingvă româno-maghiară
- Școala Ardeleană
- Tezaurul Toponimic al României, Transilvania
- Atlas lingvistic român pe regiuni

2. *Arhiva de Folclor a Academiei Române Cluj-Napoca*

- Monografiile Arhivei de Folclor, elaborarea și publicarea studiilor de sinteză
- Lărgirea bazei de date privind patrimoniul național (folclor, melodii, manuscrise, etc.)

3. *Institutul de Istorie „George Barițiu”*

- Izvoare documentare privitoare la istoria României, cu referire la cea a Transilvaniei
- Aspecte ale vieții politice, religioase, economice și sociale în Transilvania medievală și modernă
- Istoria grupurilor etno-culturale (1919-1989)
- România în relațiile internaționale și integrarea în Uniunea Europeană
- Valorificarea gândirii sociologice și filosofice din Transilvania
- Între oglinzile socialului: Performativitate a socia(bi)lității

4. *Centrul de Studii Transilvane*

- Război și societate în Europa Centrală între sec. XV-XX
- Activități editoriale

5. *Institutul de Arheologie și Istoria Artei*

- Contribuții la istoria Transilvaniei, incluzând istoria artei medievale și premoderne
- Cercetări arheologice de teren

6. *Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” Târgu-Mureș*

- Între tradiție și modernitate: elitele românești din sec. al XX-lea. Perioada interbelică

7. *Institutul de Calcul „Tiberiu Popoviciu”*

- Analiza numerică și teoria aproximației

8. *Observatorul Astronomic Cluj-Napoca*
 - Cercetări de astrofizică solară, stelară, galactică și extragalactică și cosmologie
 - Studii de astronomie și mecanică cerească
9. *Institutul de Speologie „Emil Racoviță” Cluj-Napoca*
 - Evaluarea patrimoniului natural subteran în peșteri din România
10. *Institutul de Geografie Cluj-Napoca*
 - Geografia fizică, umană sau regională în Transilvania
 - Populații, așezări etnografice și turism în spațiul Transilvan
11. *Biblioteca Academiei Române Filiala Cluj-Napoca*
 - Integrala antologică a Scolii Ardelene

Rezultatele activităților de cercetare desfășurate în cadrul unităților componente ale Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române au fost finalizate prin numeroase cărți, articole sau lucrări, prezentate la conferințe naționale sau internaționale. Redăm mai jos o statistică privind modul de finalizare a cercetărilor, precum și a impactului acestora.

- Cărți de autor publicate în străinătate: 3
- Cărți publicate la editura Academiei Române: 5
- Cărți publicate în țară: 27
- Capitole de cărți publicate în străinătate: 33
- Capitole de cărți publicate în volume apărute în țară: 93
- Articole publicate în volume apărute în străinătate: 5
- Articole publicate în volume apărute în țară: 1
- Articole apărute în reviste cotate ISI: 79
- Articole apărute în reviste clasificate B+: 154
- Articole publicate în reviste de cultură naționale: 30
- Lucrări prezentate la conferințe internaționale: 73
- Lucrări prezentate la conferințe naționale: 489
- Rapoarte de interes: 21
- Premii sau distincții acordate pe plan internațional: 1
- Premii sau distincții primite pe plan național: 13
- Conferințe organizate pe plan internațional: 10
- Conferințe organizate pe plan național: 36

- Expoziții: 8
- Citări ale lucrărilor cercetărilor din cadrul filialei în 2018: 892

Menționăm totodată unele cărți de autor apărute în țară și respectiv în străinătate în anul 2018:

1. *Dicționarul general al literaturii române*, ediția a II-a, revizuită, adăugită și adusă la zi, coordonator general: Eugen Simion, vol. IV, H–L (coautori: Cosmin Borza, Doru Burlacu, Liliana Burlacu, Constantina Buleu, Alex Goldiș, Ion Istrate, Ioan Milea, Mihaela Mudure, Eugen Pavel, Laura Pavel, Aurel Sasu, Ioana Tămăian, Călin Teuțișan, Adrian Tudurachi, Ligia Tudurachi, Magda Wächter), București, Editura Muzeul Literaturii Române, 2017, 922 + XXXIII p. ISBN 978-973-167-380-6, 978-973-167-430-8 (vol. IV).
2. *Enciclopedia literaturii române vechi*, coordonator general Eugen Simion, coordonare și revizie Dan Horia Mazilu, Gheorghe Chivu, Eugen Pavel, Laura Bădescu; pref. de Eugen Simion, București, Fundația Națională pentru Știință și Artă, Editura Muzeul Național al Literaturii Române, 2018, 1040 p. ISBN 978-973-167-443-8.
3. *Școala Ardeleană*, antologie de texte alcătuită și coord. de Eugen Pavel; pref. de Eugen Simion, vol. I–IV (coautori: Alexandra Baneu, Ioana Anghel, Doru George Burlacu, Liliana Burlacu, Gheorghe Chivu, Elena Comșulea, Doina Grecu, Bogdan Harhătă, Mircea Minică, Crina Pop, Otilia Urs, Marta Vremir), București, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, 2018, CCXCIV + 1418 p., 1728 p., 1728 p., 1600 p. ISBN 978-606-555-232-6.
4. Rozalia Colciar, *Dialectologie și pragmatică. Studii de pragmalingvistică a textului dialectal*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2018, 183 p. ISBN 978-606-17-1322-6
5. Theodor Constantiniu, *Investigarea computațională a corpusului. Romanian FolkSong Database*, Cluj-Napoca, Editura Arpeggione, 2018, 261 p.
6. Vasile Pușcaș, *Marea Unire-1918-România Mare/ Great Union-1918-Greater Romania/*, Cluj-Napoca, Edit. Studia Print, 2018, 304 p. (ISBN 978-973-8390-98-0)
7. Attila Varga, Florin Estefan, Anca Pintilie, *Istoria Operei Române din Cluj*, vol. 1, Cluj-Napoca, Edit. Argonaut, 2018, 510 p.
8. Silviu-Gabriel Totelecan, *Vecinătatea în Munții Apuseni: disoluții comunitare (ediția a II-a, revăzută și adăugită)*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2018, 338 pag., ISBN 978-606-37-0416-1, E-ISBN 978-606-37-0417-8
9. Ioan-Aurel Pop, *Istoria ilustrată a românilor pentru tineri*, București-Chișinău-Cluj, Editura Litera, 2018, 240 p.
10. Ioan-Aurel Pop, *Istoria, adevărul și miturile*, Ediția a III-a revăzută și adăugită, Editura Școala Ardeleană, 2018, 382 p.
11. Ioan-Aurel Pop și Ioan Bolvan, *Storia della Transilvania*, traducere în limba italiană de Maria Floarea Pop, Editura Rediviva, colecția Culture e civiltà), Milano, 2018, 432 p.
12. *Nicolae Bocșan. Istoria sub semnul Generozității și Umanității*, vol. coordonat de Ioan-Aurel Pop, Ioan Bolovan, Mihaela Bedecan, Seria „Personalități ale Universității Babeș-Bolyai, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2018, 617 p.
13. Cr. Găzdac, M. Neagoe, *Wealthy or not in a time of turmoil? The Roman imperial hoard from Gruia (Mehedinți County, Romania)*, Archaeopress, Oxford, 2018 (ISBN 978 1 78491 847 7; ISBN 978 1 78491 8484 / e-Pdf).
14. C. H. Opreanu, *Siebenbürgen am Ende der Antike und zur Zeit der Völkerwanderung. Eine Kulturgeschichte*, New Academic Press, Wien, 2018 (ISBN-10: 3700320639; ISBN-13: 978-3700320630).

15. C. Cosma, *Graves of Avar military chiefs in Transylvania*, Editura Mega, Cluj-Napoca 2018 (ISBN 978-606-543-962-7).
16. Cornel Sigmirean, Aurel Pavel, *Elite și națiune: Fundația „Gojdu” 1871-2008*, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 380 pag.
17. Cornel Sigmirean, Silviu Moldovan, Cristina Preutu, (coord.), *100 de ani de istorie: 1918-2018*, Editura Hamangiu, București, 2018, 340 pag.
18. Eugeniu Nistor, *Prolegomene la trilogiile lui Lucian Blaga*, Editura Ardealul, Târgu-Mureș, 2018, 250 pagini, ISBN 978-606-8372-48-8.
19. Cocean Pompei, Pop Ana-Maria, Hognogi G-G., Papp Lelia, Potra Alexandra Camelia, David Nicoleta (20018), *Depopularea spațiilor rurale montane. Munții Poiana Ruscă*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca;
20. Marga, Andrei, (2018), *Identitate națională și modernitate*, Edit. Libris, Brașov, 360 p.
21. Moldovan OT, Kovac L., Halse S. (editori) *Cave Ecology*. Springer International Publishing ISBN 978-3-319-98852-8
22. *Istoria și lucrurile și întâmplările românilor, Samuil Micu, vol. I-II*, ediție critică de Ioan Chindriș și Niculina Iacob, Editura Napoca Star din Cluj-Napoca
ISBN 978-606-690-787-3
Vol. 1. - 2018. - ISBN 978-606-690-788-0
ISBN 978-606-690-787-3
Vol. 2. - 2018. - ISBN 978-606-690-789-7

Publicarea în anul 2018 a unui număr mare de cărți, atât de autor sau de colective de autori, evidențiază o activitate susținută de valorificare a cercetărilor efectuate, în spectrul larg de tematici de cercetare, realizate în unitățile din cadrul Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române.

Față de anul 2017, numărul de lucrări publicate în reviste cotate internațional crește ușor precum și numărul de citări în literatura de specialitate, fiind astfel mai vizibile pe plan internațional, cercetările efectuate în cadrul filialei.

Au fost organizate în unitățile Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române un număr de 10 conferințe științifice cu participare internațională, numărul de participanți din alte țări crescând considerabil. Totodată au fost organizate un număr de 36 conferințe naționale.

În cursul anului 2018 au fost realizate integral obiectivele de cercetare prevăzute în 24 de granturi sau contracte de cercetare, în valoare de 3.135.000 RON. Au fost încheiate contracte de cercetare, pe specificul institutelor, descărcări arheologice, în particular, în valoare de 36.675 RON.

Membrii Academiei Române din cadrul Filialei Cluj-Napoca, care au prezentat rapoarte de activitate (Prof. Dr. Monica Acalovschi, Acad. Dorel Banabic, Prof. Dr. Ioan Balintoni, Prof. Dr. Mihai Barbulescu, Acad. Gheorghe Benga, Acad. Ioan Bucur, Acad. Emil Burzo, Prof. Dr. Dan E. Demco, Prof. Dr. Ion Grosu, Acad. Ionel Haiduc, Prof. Dr. Liviu Pop, Acad. Octavian Popescu, Acad. Cornel Țaranu) au desfășurat o activitate științifică deosebită, sintetic prezentată prin

următoarele date:

- Cărți de autor publicate în străinătate: 2
- Cărți de autor publicate în țară: 5
- Lucrări publicate în reviste ISI cotate internațional: 28
- Lucrări publicate în reviste indexate BDI: 7
- Capitole de cărți apărute în străinătate: 5
- Capitole de cărți publicate în țară: 9
- Comunicări la conferințe internaționale: 8
- Comunicări la conferințe organizate în țară: 7
- Editor cărți Springer Verlag: 1
- Premii și distincții în străinătate: 1
- Premii și distincții acordate în țară: 6
- Citări în literatură de specialitate: 1461

În anul 2018, Biblioteca Academiei Române Filiala Cluj-Napoca a avut un număr de 3215 cititori. A primit prin donații de carte un număr de 1255 unități. Nu a primit fonduri pentru achiziții de cărți noi apărute, fapt absolut necesar oricărei bibliotecii.

Au fost catalogate și introduse în baza de date (catalog electronic) un număr de 7051 titluri, din care 4515 carte veche fond Blaj și respectiv 1310 titluri carte modernă. S-au introdus totodată în baza de date periodicele intrate în bibliotecă, prin schimb internațional (316) și respectiv, abonamente (24). S-au recondiționat și legat cărți, periodice, hărți, etc., totalizând 2100 unități.

În cursul anului 2018 s-au efectuat următoarele lucrări de investiții:

- Reparația acoperișului Bibliotecii Academiei Române: în anul 2018 s-a plătit parțial valoarea lucrărilor, totalizând 586.861,97 lei, rămânând de achitat o datorie de 67.904,02 lei firmei contractoare.
- În anul 2018, s-a efectuat parțial reparația capitală a imobilului Academiei Române din strada Republicii nr. 9. S-a achitat o sumă de 2400 lei. Pentru terminarea lucrărilor: consolidarea fundației, reparația demisolului (arhiva), precum și parțial exteriorul pentru anul 2019, avem nevoie de 340.000 lei.
- S-a înlocuit centrala termică de la Biblioteca din Năsăud (deteriorată): 4350 lei
- S-au terminat unele lucrări de reparații la clădirea Institutului de Lingvistică și Istorie Literară, în valoare de 231.102,24 lei.

Activitatea de cercetare a fost mult îngreunată de lipsa unor fonduri necesare:

- Pentru cheltuielile curente. În prezent, doar 20% din cheltuielile curente sunt acoperite de la buget și asigură doar plata facturilor pentru încălzirea spațiilor în care își desfășoară activitatea unitățile componente și a curentului electric. Am putut acoperi lipsa de fonduri din regiile la contracte.
- Lipsa oricăror fonduri pentru achiziție de cărți la Biblioteca Academiei Romane din Cluj-Napoca
- Lipsa fondurilor de investiții pentru plata lucrărilor efectuate la Acoperișul Bibliotecii Academiei Romane (avem de achitat suma de 62.904,2 RON), din totalul de 586.861,97 RON
- Lipsa fondurilor de investiții pentru terminarea lucrărilor de reparații la clădirea din strada Republicii nr. 9
- Fondurile alocate pentru deplasări nu acoperă nici sumele necesare deplasării directorilor de unități la ședințele secțiilor de specialitate ale Academiei Romane care au loc la București. Ca atare, sunt multe probleme privind finanțarea deplasărilor pe teren a cercetătorilor, în vederea finalizării lucrărilor de plan (arheologie, speologie, folclor, geografie, istorie, etc.), precum și la deplasările la conferințele științifice organizate în țară sau în străinătate.

Planul de cercetare al institutelor componente, pentru anul 2019, a fost trimis secțiilor de specialitate.

Academia Română Filiala Cluj-Napoca

Președinte,

Acad. Emil Burzo